

KUUM

30.05.2011, 10:49

Fotoreportaaž: Seninägemata kaadrid Kihnust

Norra fotograaf Anne Helene Gjelstad käis kolm aastat järjest Kihnu saarel, et pildistada üles kaadrid, mida pole seni õnnestunud näha paljudel eestlastelgi.

Kihnu matused: Enne matuseid valib Kihnu naine kombe kohaselt välja mehed, kes ta matavad. Samuti õmbleb ta ise endale valmis matuseriided. Pildil kohalikud naised 1937. aastal Manija saarel sündinud ja 2008 Kihnu saarel surnud Koksi Leida ärasaatmisel. Sellise haruldase hetke juurde loomulikult ei lasta igaüht. (Anne Helene Gjelstad)

Kui Kihnu naine on umbes 60, õmbleb ta endale valmis riided, milles teda maetakse, kui ta siit ilmast lahkub. Nii oli ka 1937. aastal sündinud Koksi Leidal seelik valmis kümme aastat enne oma viimast päeva meie seas. Riiete järgi võib saada aimu, et Leida oli eluajal suur käsitöömeister. Üleüldse määrab Kihnu naise jõukuse tema seelikute arv.

Norra fotograaf Anne Helene Gjelstad (kellele käsitöö ja tekstiilidisain ei ole sugugi võõrad ning kes ise pidas enne fotograafiks hakkamist Hiiumaal kudumitöökoda) avastas Kihnu ja Manija saare enda jaoks üle kolme aasta tagasi.

Sellal, kui mehed olid merel, pidid Lääne-Eesti saarte naised hakkama saama – ja mitte ainult pere eest hoolitsemisega, vaid ka kõigi kodutöödega. Kui vaja, sõitsid traktoriga; kui vaja, talitasid loomi ja kasvasid vilja; kui vaja, kudasid riideid – ning tegid neid isegi turistidele müügiks, et perele lisa teenida. Võib-olla sellest ka nende pikaeealisus? Rahvariiete kandmine ja käsitööoskuste järeltulevatele põlvvedele edasi andmine on ka 21. sajandil nende jaoks loomulik nagu leiva peale või määrimine, aga see on ka austusavaldus pikaajalistele Kihnu traditsioonidele.

Nende kolme aasta jooksul õnnestus eesti keelt mitte kõneleval norrakal saada Kihnu elanikega nii hea kontakt, et ta sai kohalikelt loa pildistada isegi seal, kuhu võõraid tavaliselt ei lasta. Kuna Kihnu elanike keskmine vanus on tavalisest kõrgem, siis ei dokumenteeri need haruldased pildid mitte ainult Kihnu saare tänast päeva, vaid võivad juba homme osutada hoopis ajaloolisteks kaadriteks.

Näitus “Suur süda, tugevad käed” on Kihnu muuseumis avatud 30. septembrini.